

פרוטוקול מס. 94

מישיבת ועדה הכספיים ביום ד', י"ג בתמוז
חש"ד, 3 ביולי, 1974 בשעה 08.30

חברי הועדה

נכחו:

- י. קרגמן - היו"ר
- י. פלומין
- ח. קורפו
- נ. קצב
- א. שוסטק
- ש. לורנץ
- א. אולמרט
- ע. פיינרמן
- א. אפרת
- ס. ארנס
- י. גולן
- ז. שובל

מוזמנים:

- ח. בר-לב - שר המסחר והתעשייה
- מ. מגדלבאום - מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה
- מר זהבי - משרד המסחר והתעשייה
- ע. סר-חיים - משרד המסחר והתעשייה
- ז. נדבך - משרד המסחר והתעשייה
- ס. נוידרפר - משרד האוצר

מזכיר הועדה:

א. קרשנר

רשם:

חבר המהרגמים בע"מ

סדר-היום:

1. ערבות מטעם המדינה לחב' פורטצ'סטר בע"מ
2. צו המדרת יבוא סחורות (הפקדות), תשל"ד-1974
3. החלטת הממשלה להטיל צו הפקדה על היבואנים;
החלטת יבואני הרכב להטיל מעמסה זו על הקונים
והצורך במציאת פתרון דחוף לנושא (הצעה לסדר-היום)

M33-

(נודעה ביום 11.7.74)

ערבות מטעם המדינה לחב' פורטז' סטר בע"מ

י. קרגמן היו"ר:

הריני פותח את הישיבה ועלינו להחליט בענין ערבות למפעל באשקלון. אני מבין

שיש הצעות, נשמע מר פיינרמן.

ע. פיינרמן:

שמענו את הנימוקים והגעתי למסקנה א. רצוי לארש למפעל הזה שימשיכו לייצר.

ב. אי אפשר לעשות זאת רק על חשבון ממשלת ישראל וחייבים לשתף את הבעלים באחריות לנושא זה. לפיכך אני מציע שנאשר מן הנקשה לערבות של 6 מיליון ערבות בסכום של 3 מיליון בלבד ועל תנאי שאח שאר 3 המיליונים או שתהיה ערבות בעלים מתאימה כדי שיוכל לקבל את ההלוואה הזו או שיגייסו את הכסף הבעלים בכל דרך אחרת. על בסיס של שיתוף הבעלים ביציאה מן המשבר אני מציע לאשר חצי מהסכום המבוקש שהוא כאמור התנאי, בתנאי שהחצי השני הם יגייסו בעצמם.

י. קרגמן - היו"ר:

יש שתי הצעות. אחת לא לאשר, השנייה לאשר את הסכום בתנאי שמחצית הסכום

תהיה ערבות מתאימה של בטוחה של הבעלים.

י. פלומין:

העקרון שח"כ פיינרמן העלה, הצורך לשתף את הבעלים סבורני שהוא חיובי ביותר.

עד כמה שאנו יודעים ההשקעה היא בסה"כ כמיליון ו-700 אלף דולר של הבעלים שזה בערך מכסה את ההפסדים שהצטברו עד כה. ערבות הבעלים בלבד אני חושב שבשלב זה אינה מספיקה כי פירושה שיצטרכו לקחת הלוואה והריבית על הסכום הזה שוב תצטרף להפסדים המצטברים. הייתי מוכן לקבל את העקרון אך לא בצורה של ערבות אלא השקעה בהון מניות.

ע. פיינרמן:

הלואי וההצעה הזו תהיה ברת בצווע.

י. קרגמן:

אני סבור שנעשה דבר נכון אם נקבל את ההצעה הזו אם כי ברור לי שהבעלים לא

ירצו לעשות את זה, מר קורפו אולי תסכים לזה? שלא תיפול עלינו האחריות שאנו גרמנו לסגירת המפעל. אנחנו נותנים את הערבות, בבקשה, מחצית צריכה להיות ערבות בעלים אישית. לא מסכימים - אז לא. גם כלפי העובדים נהיה בסדר, אמרנו אנחנו מוכנים לתת 6 מיליון, 3 מיליון זה הסיכון המלא של הממשלה אבל מחצית שהם צריכים להמציא - ערבויות אישיות שלהם או של בעלים אחרים, על כל פנים לא של הממשלה.

יכול להיות ש-3 מיליון ל"י יילכו לאיבוד אם לא יעמדו בביצוע השיפורים כפי שהשר הסביר וה-3 מיליון האחרים - על חשבונם הם.

י. פלומין:

אני הייתי רוצה שהם יספגו את השלושה מיליון הראשונים והממשלה תספוג את היתר.

אני חושב שמיליון ו-700 אלף דולר למפעל זו השקעה נמוכה.

ח. קורפו:

אני בלב כבד מוכן לקבל את זה בתנאי שהממשלה לא תבטיח הבטחות למשקיע שבמקרה

של שלום היא תשלם את הערבות שלו.

י. קרגמן - היו"ר:

שלו? הרי אין היא יכולה.

ח. קורפו:

היו כבר מקרים. לועדה זו היו נסיונות קשים מאד והאשימו אותה כבר בכל.

י. קרגמן - היו"ר:

קיימות שתי הצעות, אחת מרחיקת לכת של ח"כ קורפו. מי להצעתו של ח"כ קורפו?

ל א ת ק ב ל ה.

מי להצעה של ח"כ פלומין?

ל א ת ק ב ל ה.

מי להצעה של ח"כ פיינרמן? עם ערבות של
3 מיליון של הבעלים?

ה ת ק ב ל ה .

צו הסדרת יבוא סוורת (הפקדות). תשל"ד-1974

ה. בר-לב - שר המסחר והתעשייה: בין האמצעים השונים למלחמה באינפלציה הוצא צו זה עוד בטרם גובשה התכנית הכלכלית שתוצג היום בכנסת. מטרת הפקדה זו היא ספיגה של כמיליארד ל"י במשך שנה מסקטור מוגדר מאד, הוא סקטור היבואנים. כפי שאתם יודעים צעדים מעין אלו נעשו כבר בעבר בתנאים אחרים ומבחינה זו אפשר לאמר שלא היה חידוש. החידוש היה בזה שהחלטנו לא לאפשר לגלגל את ההתייקרות הזו על ציבור הלקוחות של היבואנים ובה אפשר, לכאורה, לקאות אי צדק. מדוע זה פתאום באים ואומרים, אתם היבואנים צריכים לשלם? כבר אז ראינו את התכנית הכלכלית הכוללת אף כי עדיין לא היתה בשלה והיה ברור שיחיו בה אמצעים שייגעו בכל עם ישראל, אבל יהיו בה גם אמצעים שייגעו בסקטורים מאד מוגדרים, אף כי אז הדבר עדיין לא התפרסם.

לדוגמא, אם אנו מדברים על מס רכוש בתכנית החדשה ברור שזה נוגע אך ורק לבעלי הרכוש. אם מדברים על עיקור תוספת יוקר או דחייתה ברור שזו תרומה ספציפית מאד של סקטור השכירים במשק. אם מעלים את שיעור הריבית על הלוואות של האשראי המכוון גם להון חוזר וגם לתעשייה, ברור שזה נספג מסקטור מוגדר מאד - תעשייה, חקלאות, תירות. כל האחרים - תקנה זו אינה נוגעת בהם כל אינן אנו מכירים בזה כקריטריון להעלאת מחירים.

בזמנו, כאשר הוצאנו צו זה ידענו שהפעם באמת נטפלים ליבואנים אך יגיע הזמן שלא יהיה סקטור במשק שלא יצטרך נוסף על התרומה הכללית לתרום את חלקו. ההערכה שלנו שציבור היבואנים יכול לספוג את ההתייקרות הנובעת מההיטל הזה של ההפקדה והדבר צריך להתבטא במחיר של מוצר סופי מיובא בערך כ-3% ובמוצר תוצרת הארץ בו מרכיב הייבוא מהווה שליש עד 40%, זה צריך להתבטא ב-1/2 אחוז. לכן אמרנו שאת הדבר הזה אנו דורשים מהיבואנים שיספגו. דבר קשה יותר הוא יכולת המימון. אם עליו להפקיד 20% לשנה ונאמר יש לו 5 מחזורים בשנה זאת אומרת שלאורך השנה עליו להפקיד סכומים של מחזור שלם. כאן נהיה מוכנים לעזור לאותם הגורמים שלא יוכלו להמציא את הכספים. אם לפני שבוע שבועיים הם טענו שלא יוציאן סחורות מהנמלים וכו', בימים הראשונים של שבוע זה הכל התרוקן. איני יודע מי מימן אבל זו עובדה.

המטרה של צעד זה היא ספיגה של כמיליארד ל"י במשך השנה, הסקטור שהצעד הזה מתכוון אליו הוא סקטור היבואנים. היבואנים להערכתנו יכולים לספוג התייקרות זו וכפי שידוע היום הם אינם הסקטור הספציפי היחידי שנדרש להרים את תרומתו. הטענה כאילו, שאם לא נעביר אל הצרכן את המחיר זה לא יקטין את הביקוש של מוצרי יבוא, היא נכונה חלקית מאד וזאת משתי סיבות:

א. משום שחלק גדול מהביקוש למוצרי יבוא הוא בלתי גמיש. מה שלא יהיה המחיר אין לנו מנוס אלא לקנות ברזל ולקנות מזון ומכונות ובדים וכו'. החלק הגמיש של הייבוא, ההתייקרות הקטנה הזו להערכתנו לא היתה מרתיעה את רוכש המוצר מלקנותו. אם מוצר מתייקר ב-3-4 אחוז ואם רוכש המוצר מחליט לרכשו, למשל מכונית, אם מכונית עולה רבבות ל"י ואם כאן ההפקדה היתה חלה על הצרכן, הוא היה מוצא את 1,500 הלירות הדרושות להפקדה.

להערכתנו, הגלגול על הצרכן היה אולי גורם להתייקרות נוספת לא רק התייקרות המתחייבת מצעד זה אלא גם מעבר לזה אבל לא היה מקטין את הייבוא בגלל שיעור ההתייקרות הקטן ובגלל מצב הביקוש במשק.

לעומת זאת, להערכתנו ההפקדה עצמה מצדו של היבואן היא עשויה בצורה כלשהי להקטין את שיעור היבוא משום שלא יהיה כדאי להחזיק מלאי מת או חצי מת כפי גם על מלאי זה הוא משלם את ההפקדה ואם על זה יצטרך להפקיד כסף לשנה בלי לקבל תשואה איזו שהיא הוא לא יחזיק מלאי מיותר והיבואן עצמו סביר להניח שלא יביא מוצרים שוליים וקיימים כאלה. אלה הן ההערכות, אמנם לא עבר זמן רב אך ההגיון שלנו והבדיקות אמרו שאם נגלגל זאת על הצרכן יהיה לזה אפקט ספיראלי של מחירים, זה לא יקטין את הביקוש למוצרים ולעומת זאת אם תשאיר את זה ליבואן הוא יעשה לו החשבון וכמה דברים שלפני ההפקדה כדאי היה לו להחזיק בחנות הוא לא יעשה זאת עכשיו.

אני נפגשתי עם היבואנים, הם פחות קבלו על עצם העניין ויותר קבלו על זה, איך אתם פונים רק אלינו כשכל שאר המשק הפשי, אני כבר אז ידעתי שיש לנו באמתחנתנו צעדים הפונים לסקטורים מוגדרים אחרים במשק, אמרתי לפני כן שמש רכוש נוגע לסקטור אחד והדרישה שלנו להסתדרות נוגעת לסקטור השכירים וניקור האשראי המכוון נוגע לסקטור היצרנים, אז פה הקדמנו דבר הנוגע לסקטור יבואנים שמצבו לא כזה שאינו יכול לשאתו.

מאז שצו ההפקדה נכנס לתוקפו נגבו 80 מיליון ל"י וזה מצביע שעד אפריל נגיע לקרוב למיליארד ואין ספק שזה אמצעי שבכל מקרה יספוג כספים ויש סיכוי שממקום כלשהו גם יקטין את היבוא.

י. פלומין: אני מבין שהכוונה של המדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה היא בעיקרה ספיצת כספים מהציבור. אני חושב שהכוונה להטיל מיליארד ל"י ספיצה מהיבואנים בלבד נראית לי קצת מחוץ לפרופורציה ואיני מבין מדוע המשרד מתנגד בכל תוקף לגידול ההפקדה על הצרכנים. איני רואה שום נזק בכך שמישהו הרווחה לקנות "אימפאלה" יוסיף עוד 8,000 ל"י פקדון אצל היבואן, היות ואם המטרה היא לספוג כספים מן הציבור ו/או למנוע קנייה של מוצרי מותרות וע"י זה למנוע ייבוא

ח. בר-לב - שר המסחר והתעשייה: אגב, הפקדה על "אימפאלה" זה לא מסחר זחלשיה אלא משרד התחבורה.

י. פלומין: אני חושב שצרכנים לאפשר אישרור מעל סדר גודל מסוים, כמובן אם אני קונה מיקסר ב-400 ל"י ולחייב את הלקוח להפקיד עו 80 ל"י כפקדון - הרי זה מגוחך ולו גם מבחינת האדמיניסטרציה והנוהלים. אני חושב שמעל סדר גודל מסוים, 5,000 או 10,000 ערך המוצר בלירות אפשר ורצוי שהיבואן יגלגל זאת על הקונה כי אני מבין מתוך דברייך, אדוני השר, שבמקרים שהיבואנים יתקשו במימון ההפקדה אחם תעזרו להם. אני מבין שהמדובר הוא באותם יבואנים המסיביים ששם יהיו הקשיים, לכן באותם מקרים הייתי מציע באופן לגלי על השולחן לאפשר להטיל את זה על האזרח וכך נספוג כספים בצורה הרבה יותר ישירה ונצמצם את הביקוש.

ח. בר-לב - שר המסחר והתעשייה: אני חושב שדברי הובנו לא נכון.

במקרים מיוחדים נשדל לעזור במימון, לא פירטתי. המדובר הוא במימון חמרי גלם לתעשייה המקומית שהמכס עליהם היום.. ההפקדה חלה על מוצרים שהמכס שלהם מעל ל-10% זה לא חל על מצרי מזון בסיסיים. מתברר שלצערנו, עדיין יש מספר חמרי גלם שהמכס שלהם הוא מעל ל-10%, עץ למשל, פלסטיקה. כדי לא לשתק מפעלים וגם כדי לקיים בארץ מלאי מסוים של חמרי גלם, עוד בתכנית קודמת אמרנו שנעזור לציבור היבואנים להצטייד באיזה שהוא מלאי חמרי גלם, לעזור בהשגת הכסף, לא בהורדת המחיר או בסובסידיה, אלא לעזור להם להשיג כסף. איננו מתכוונים לעזור ליבואן של "אימפאלה" או של מכוונות כביסה, אבל מי שמיבא עץ ומסתבר שהמתזור שלו הוא כזה שבמשך שנה יצטרך להפקיד סכומים שאינם אובייקטיביים, אז אנו נעזור לו לא באשראי מכוון אלא בהשגת הכסף החמשי כדי שיוכל להפקיד.

ג. קצב: בעקבות דבריו של ח"כ פלומין, אני מתנגדת בכל חוקף שזה יתגלגל אל הצרכן במיוחד בזמן זה כשהצרכן יכול להפגע לכן אני מתנגדת להצעתו של ח"כ פלומין.

ש. לורנץ: האם יש לכם איזו תחזית, אפילו משוערת מה הייצוא והייבוא אחרי המדיניות הכלכלית החדשה, האם יגדל הייצוא ובכמה והאם ההכבדות על הייבוא באמת תקטנה את הייבוא ובכמה. אם אפשר לקבל את המספרים על הייבוא של 6 החצאים הראשונים של שנת 74. האם אפשר לקבל את המספרים כמה עלו המחירים בממוצע של הייבוא עקב ההתייקרות ועקב היטלי ההפקדה והאם זה השפיע במידת מה להקטנת הייבוא כיוון שהרושם שלי שלא רק שזה לא השפיע, אלא שלמרות ההתייקרות הייבוא עוד גדל. אם המספרים יאשרו את זה מה מועיל? אמנם יש לנו הרווח של ספיגה, אבל זה רק חלקי, אנו לא נרוויח דבר בקשר לאיזה חסכון במטבע זר. בדברייך הדגשת בעיקר את הספיגה ואולי באיזה מקום, בשולי הדברים זה יכול להקטין את הייבוא, אם הבנתי טוב. אני חושב שהייבוא לא יוקטן כלל וכחוצאה מכך ברצוני לשאול, האם אין שוהצעה נכונה להקפיד בדרך אדמיניסטרטיבית כל ייבוא של מותרות לפחות לתקופה של חצי שנה, שנה ואם קיימת אפשרות כזו, כמה זה יכול לחסוך לנו מבחינת מטבע זר. להקטין, ז"א, לאזור בצורה אבסולוטית רדיקלית כל ייבוא שהוא בגדר של מותרות ואם נעשה זאת כמה זה יחסוך במטבע זר לתקופה של שנה.

י. קאגמן - היו"ר: אין אנו יכולים היום להצביע מכיוון שפנתה אלינו לשכת המסחר הרוצה להשמיע עמדתה בעניין זה ואנו חייבים לשמוע אותם, אם כי מנסיוני אני יכול לאמר שהדבר מתקבל פחות או יותר על העת הועדה.

ענין ההפקדה ורעיונו הובא לכנסת ב-1970 ע"י שר מסחר ותעשייה יוסף ספיר ז"ל. התנאים היו שונים במקצת, אבל אותו רעיון של הפקדה. אז היה 6% ריבית.

ח. בר-לב - שר המסחר והתעשייה: להערות של ח"כ פלומין, מה שיין לעזרה במימון - הסברתי. מדוע לא גלגלנו את זה על הצרכן ניסיתי להסביר בדברי הפתיחה. להערכתנו זה לא היה מביא לצמצום הייבוא בו בזמן שהשאר חובת ההפקדה על היבואן יש לזה איזה שהוא סיכוי. ומלבד זה כשהכינונו את הצו ידענו שיש עוד שורה של גזירות שחלק מהן יגיע לצרכן, למשל, היטל על הייבוא עכשיו של 10% יגיע לצרכן אז במצב אינפלציה כזה כשיש לנו בתכנית עוד צעדים מספר. בענייני מחירים אנו נמצאים במצב אינפלציוני ולכן חשבנו שגם את זה להעביר על הצרכן זו תהיה חלוקה בלתי צודקת.

לשאלות של ח"כ לורנץ, איני חושב שאנו יכולים לענות על הכל בנתונים. נתונים על ייצוא וייבוא כתוצאה מהמדיניות החדשה כמובן שאין לנו ואיני חושב שאנו יכולים לבטא את זה גם בתחזית כמותית נתונה. איני יכול לאמר שהייצוא כתוצאה מזה השנה יעלה בכך וכך מיליונים. ביכולתי לאמר שדבר זה יקשה המשך פעולה של ענפי משנה מסוימים הבנויים על הייצוא שהם ללא עזרה נוספת לא יוכלו לייצא: שימורים, טכסטיל סינטטי, אז תקופה מסוימת כן, כבר עכשיו הייצוא שלהם בחלקם הוא בלתי רווחי. אבל בסידור כזה לעתיד הם לא יוכלו לייצא, לנו אין תקציב איזה שהוא לבוא לעזרתם, אבל עכשיו הסידור הזה של המטל ייבוא ותמריץ לייצוא כולו כחלק מהיטל הייבוא - זוהי מבחינת תקציב הממשלה פעולה ניטרלית וזה יאפשר את המשך הייצוא של המפעלים הללו, אין אנו הולכים להגדיל את הייצוא הזה שער היום הוא בלתי כדאי, אבל אין אנו הולכים גם לסגור את מחצית ענף השימורים כשיש לו השלכות גם על הפרדסנות וגם על ענפי חקלאות אחרים ולמשק הלאומי הדבר עדיין כדאי כי שער הדולר הוא בלתי ריאלי.

בתכנית החדשה הם יוכלו להמשיך לייצא, לולא עשינו את זה איני יודע כמה מפעלים היו סוגרים או מצמצמים מאד.

מבחינת הייבוא אין לנו הערכה כמותית. אנו יכולים לאמר שזה יקטין, למשל מכוניות אמריקניות גדולות, כבר כיום הביקוש להן ירד מאד. לגבי איסור אדמיניסטרטיבי על ייבוא מותרות - זוהי סוגיה קשה משום שהדבר מתנגד להסכמי שכר בינלאומיים וישראל איננה ארה"ב. ארה"ב אינה מייבאת הרבה בהשוואה לסה"כ תפוקה לאומית אבל בכמויות זה הרבה מאד ולפני שנה ורבע כאשר פאזן התשלומים האמריקני היה במצב חמור ויפן ייצאה לארה"ב כמויות גדולות ובמחירים נמוכים נשיא ארה"ב הודיע שהדבר חייב להפסק אחרת ייאסר הייבוא מיפן, בניגוד לכל ההסכמים הבינלאומיים, אבל ארה"ב יכולה להרשות לעצמה וישראל אינה יכולה.

התנסיתי בפגישה עם אנשי המסחר האמריקני שבאו אלינו בטענות קשות על אפליה בין ייבוא מכוניות אמריקניות ומכוניות אירופיות ובעדינות הם אומרים, אחס מייצאים אלינו ג"כ, וגם אנו יכולים על מוצרים שלכם להגיב. הסברנו לכם את שיטת המכס שאינה לפי ארץ הייצור, אלא לפי משקל.

לבוא ולאמר, ויסקי או מערכות סטראופוניות אנו לא מייבאים - ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה. כתחליף לזה קיים ענין מט הקניה, אותו אתה יכול להעלות כי הוא חל לאו דוקא על הייבוא אלא אף על הייצור המקומי. מט קניה על מוצרים מסוימים אתה יכול להעלות ואמנם שלטונות הכנסות המדינה העלו את מט הקניה אתמול על אותם המוצרים שהיה עליהם בלאו הכי מט קניה, אבל ייתכן ויש מקום לצעד נוסף לגבי שורה של מוצרי מותרות מובהקים, דבר שהממשלה בודקת.

מ. מנדלבאום: הייבוא לישראל יושפע אולי לא מהתייקרות הייבוא ע"י ההפקדה אבל בהיטל הבטחון. אמנם בודאי במידה מסוימת זה מושפע, אלא מהספיגה עצמה. כל מה שקונים בארץ, אפילו זה מוצר מקומי יש בזה מרכיב ייבוא ומבחינה זו ספיגה בהיקף של 3-4 מיליארד ל"י צריכה להשפיע על הייבוא בצורה מהותית. לצערנו גידול הייבוא לא תלוי לגמרי מה שאנו רוצים לקנות כאן, זה תלוי במידה רבה גם במחירי הייבוא. אם נסתכל על רמת הייבוא ב-1974 בהשוואה ל-1973 הרי כמעט כל גידול הייבוא היה מעליית מחירים של הייבוא ולא מעלייה ריאלית. בחדשים ינואר-מאי הייבוא עלה ב-40% והמחירים עלו אולי קצת יותר.

לפנינו חופה, שעיקר הפער במאזן התשלומים נבע מעליית מחירי הייבוא ולכן עלינו לנקוט באמצעים לצמצום הייבוא אפילו במחירים שוטפים, לא במחירים ריאליים. מבחינה זו יש לזכור שהספיגה מקטינה את הייבוא אפילו אם היא ספיגה במקומות אחרים ולא ממש באופן ישיר סופגת מהייבואנים.

ש. לורמץ: ז"א האנשים ישלמו 40% יותר בעד הייבוא. הם קנו אותו הדבר

מ. מנדלבאום: הם קנו אותו הדבר כיוון שלא היתה ספיגה של כח הקנייה בשוק.

ח. בר-לב: אין לי פה הנתונים המדויקים אך בחמשת החדשים הראשונים של 74 ירד מספר מכוניות הייבוא שהציבור קנה, מ-14 אלף אשתקד ל-10 השנה וכן ירדה כמות הטלויזיות המיובאות. לעומת זאת בחמשת החדשים עלה מספר היחידות המיובאות של מכונות כביסה ומקררים. אלה 4 מוצרי בני קיימא שביקשתי את הנתונים, בשניים מהם יש ירידה משמעותית ובשניים יש המשך עלליה.

אנו יודעים שבמוצרים שהממשלה מייבאת אותם למשל בשר קפוא, עם צמצום הסובסידיות ירדה צריכת הבשר הקפוא בשליש. במקביל - עלתה צריכת העופות למינהם. בשר קפוא זה 100% דולרים וירידה בשליש זה רציני. ז"א, במקום 40 אלף טון בשנה זה יהיה 27 אלף טון בשנה

טון עולה 1,600 דולר, המחירים קצת מתייצבים ואלה סכומים רציניים. מבחינה זו יש בכמה מוצרי ייבוא בחמשת החדשים הראשונים ירידה, באחרים עדיין אין, אבל כפי שמשם מנדלבאום הדגיש, הבעיה העיקרית בסוגיה הזו היא כושר הקנייה והספיגה שהיא בתכנית החדשה צריכה להגיע ל-3 מיליארד ל"י, נוסף על כמיליארד הודות להפקדה. כלומר, 4 מיליארד ל"י מיוני עד אפריל, זוהי ספיגה רצינית המיועדת לפגוע באינפלציה.

מ. מנדלבאום: אני מקווים שרמת הייצוא שאנו חזינו תעלה היא לא רק תעלה בגלל האמצעים הללו, יש גם עליית מחירים של הייבוא. לגבי התעשייה התחזית המקורית שלנו שפורסמה בתקציב הלאומי הייתה שייצוא התעשייתי בשנה יהיה כמיליארד ו-300 מיליון. אנחנו רואים בודאות שייצוא התעשייתי יגיע למיליארד 550 מיליון, ז"א, 250 מיליון דולר מעל התחזית. כאמור תוספת התמריץ שאנו נותנים עכשיו תאפשר לעמוד בתחזית זו של מיליארד ו-550 מיליון. אם לא היינו עושים את זה הרי בכמה ענפים הייתה ירידה של הייצוא.

מ. נוידרפר: יש לי כאן נתון שכדאי לזכור אותו. ב-73-74 סה"כ הייבוא של מוצרים שאנו קוראים להם מותרות הגיע ללא יותר מ-44 מיליון דולר שהם אולי אחוז וחצי ס"ה מייבוא הסחורות: מכונות כביסה, רהיטים, גרמופונים, נעליים, טלויזיות, סיגריות, בדי קטיפה, צילום, שטיחים, מערבלי מזון, מזגני אוויר, ויסקי ברנדי ויינות, הרי שזה בטל בשושים לעומת כל הייבוא כל דולר כזה אחרי ההעלאה של אתמול מכניס לנו קצת יותר מ-8 ל"י מיסים. אין זה דבר של מה בכך. הבולט ביותר הוא הויסקי, ס"ה הויסקי שהובא אשחקד הגיע ל-947 אלף דולר, זהם הכניסו לנו 18 מיליון ל"י מיסים; או ברנדי מתוצרת חוץ, סה"כ הייבוא שלו היה 300 אלף דולר והכניסו לנו כ-5 מיליון ל"י מיסים; נעליים איטלקיות, ס"ה הייבוא היה 3 מיליון דולר - אלה הכניסו כ-12 מיליון ל"י מיסים; מכונות נוסעים הוצאנו אשחקד כ-60 מיליון דולר סה"כ וגם אלה מכניסים לנו 9 ל"י לכל דולר במיסים.

סה"כ 43 מיליון דולר מוצרים בלי מכונות 280-9 מיליון ל"י מיסים. במוצרים מסוימים המיסים הם מאות אחוזים, כל זה היה ב-73-74.

נניח שנפסיק אדמיניסטרטיבית ייבוא של מוצרים מסוימים. אז ראשית כל יש מוצרים שימצאו דרך להבריח אותם, ויסקי יבריחו וסיגריות וצילום וטרנזיסטורים. שנית, הכסף שישאר בידי הציבור כתוצאה מהמנעות מייבוא שפשוט לא יהיה, אני מניח שלא יופנה לצרכי צדקה וחסד. הם יחפשו אפיקים לבזבזים אחרים או שיבריחו אותם לחו"ל.

ש. לורנץ: אם יש מיסים על כל המוצרים האלה של מותרות הזכרת נסיעה לחו"ל, למה שלא יהיה מפעל הדולרים שאתם מוכרים לנסיעה לחו"ל. אם גובים 8-9 ל"י לכל דולר, זה אותו הלוקסוס כמו נעליים איטלקיות.

מ. נוידרפר: אנחנו בזמנו בדקנו אפשרות של הטלת מס על הקצבות מטבע זר. לא ייתכן לעשות זאת על הקצבה לדולרים. לכן עשינו זאת בעבר באמצעות מס נסיעות.

ח. בר-לב: חייל שחסף כסף והשתחרר פשרות ויוצא לפסיעה ראשונה - לא הייתי מקפיד עליו. ג' נטלמן שברר עשה נסיעה לשבדיה ועכשיו הולך לסיבוב ליפן - שישלם.

י. קאגמן - היו"ר: האם יש עוד שאלות בעניני הפקשה? בזה נסיים את הדיון. הלשכה למסחר יוצה להופיע בפנינו ביום ב', אם כי אני רשאי לקבוע שהרוב הוא בעד אישור העניין.